

הפסק בציצית או בתפילין

קטעים משוע"ר – הקשורים לנושא השיעור

שוע"ר סי' ח

כא אם יש לו כמה בגדים של ארבע כנפות ... אם לובשן כולם זה אחר זה בלי הפסק שיחה בנתיים והיה דעתו מתחלה בשעת הברכה ללבשם כולם מיד לא יברך אלא ברכה אחת לכולם ... אבל אם הפסיק ביניהם בשיחה או בדברים אחרים צריך לברך על כל אחד ואחד.

כג הפושט טליתו ובשעה שפושט דעתו לחזור וללבוש מיד א"צ לברך עליו כשיחזור וילבשו מיד אפילו לא נשאר עליו טלית קטן אפילו פושט בבית זה וחוזר ולבושו בבית אחר לא הוי הפסק כיון שחוזר ולבוש אותו הטלית בעצמו שכבר בירך עליו וגם לא הסיח דעתו כלל מלבישתו לכן נפטר בברכה שבירך עליו כשלבשו בפעם ראשונה. אבל אם כשפשטו לא היה דעתו לחזור וללבוש עד לאחר כמה שעות אזי אפילו אם אח"כ נמלך ללבוש תיכף ומיד צריך לחזור ולברך עליו אפילו נשאר עליו טלית קטן ואפילו אם לא יצא מפתח ביתו כלל בינתיים וחוזר ולבושו באותו החדר שפושטו.

כד וכן אפילו אם כשפשטו היה דעתו לחזור וללבוש מיד אלא שאח"כ שכח או נמלך מללבוש עד לאחר כמה שעות אזי צריך לחזור ולברך עליו אפילו לא יצא מפתח ביתו כלל בינתיים וחוזר ולבושו באותו החדר שפושטו.

כה הפושט טליתו סתם שלא היה בדעתו כלום לא שיחזור וילבשו מיד ולא שלא יחזור וילבשו מיד אם כשפשט הטלית נשאר עדיין עליו טלית קטן אם כן לא הסיח דעתו מהמצוה לכן כשיחזור וילבוש את הטלית שפשט מתחלה אין צריך לברך עליו אבל אם כשפשט הטלית לא נשאר עליו שום בגד שיש בו ציצית אם כן הסיח דעתו לגמרי מן המצוה לכן כשיחזור וילבוש את הטלית שפשט צריך לחזור ולברך עליו.

כו מי שהיה לבוש טלית ונפלה ממנו כשיחזור ויתעטף בה צריך לחזור ולברך כיון שנפלה שלא מדעתו לכן אינו מועיל כלום מה שדעתו שיחזור וילבשו. במה דברים אמורים שנפלה כולה מעל גופו אבל אם מקצתה נשאר על גופו אע"פ שנפלה רובה אין צריך לחזור ולברך כיון שנשאר עליו קצת מהמצוה. ודוקא שאותו מקצת שלא נפל נשאר מונח על גופו אבל אם נשאר מונח על ידו כיון שאין מצוה כלל בהנחתו על היד שהרי עיקר העיטוף הוא בגוף א"כ הרי לא נשאר עליו מהמצוה כלום ולכן כשחוזר ומתעטף בה צריך לחזור ולברך.

שוע"ר סי' כה

יג תפילין של יד ותפילין של ראש אינן מצוה אחת אלא הן ב' מצות שאין מעכבות זו את זו כמו שיתבאר בסימן כ"ו ולפיכך כל אחת ואחת טעונה ברכה בפני עצמה ומפני שאסור לברך ברכה שאינה צריכה אם אפשר לפטור את עצמו בברכה אחת אין לברך ב' ברכות ולפיכך תקנו חכמים שיסמוך הנחת תפילין של ראש להנחת תפילין של יד בלי שום הפסק דיבור בינתיים כדי שתעלה הברכה שיברך על של יד גם לתפילין של ראש.

כט מי שחלץ את תפיליו והיה בדעתו שלא יחזור להניחן עד לאחר זמן מרובה כמו ב' או ג' שעות ואח"כ נמלך לחזור ולהניחן מיד צריך לחזור ולברך עליהם אבל אם בשעת חליצת התפילין היה דעתו לחזור ולהניחם מיד וחוזר ומניחן מיד א"צ לחזור ולברך עליהם מפני שכבר נפטר בברכה שבירך עליהם כשהניחן בפעם א'.

ל במה דברים אמורים שלא עשה צרכיו בין חליצת התפילין להנחתן פעם ב' אבל אם עשה צרכיו בינתיים כיון שבעת ההיא לא היה יכול להניח תפילין א"כ אינו מועיל כלום מה שהיה בדעתו לחזור ולהניחן מיד ולכן צריך לחזור ולברך על הנחה שנייה כאלו לא היה בדעתו כלל בשעת חליצתן לחזור ולהניחן מיד.

לא אם נשמטו התפילין ממקום הנחתן שיתבאר בסי' כ"ז וממשמש בהן להחזירן למקומן צריך לחזור ולברך עליהן דכיון שנשמטו שלא מדעתו אינו מועיל כלום מה שבדעתו לחזור ולהניחן על מקומן ... אבל

אם הוא בעצמו הזיז ממקומו והיה בדעתו לחזור ולהניח על מקומו מיד ומחזיר על מקומו מיד אי"צ לחזור ולברך.

לב עכשיו נהגו העולם שאפילו אם נשמטו התפילין ממקומו שלא בכוונה ומחזירן למקומו אעפ"כ אין מברכין עליהם. ויש שנתנו טעם למנהגם שלא הצריכו לחזור ולברך אלא בלובש תפילין כל היום ונשמטו ממקומו שלא בשעת התפלה שלא היה דעתו עליהן כלל אבל אנו שאין לובשין אותם אלא בשעת התפלה ואז מסתמא אינו מסיח דעתו מהם והוא מרגיש בשעה שנשמטין ממקומו והוי ליה כמזיזן בעצמו ממקומו על מנת להחזירן מיד למקומו שכבר נתבאר דאינו צריך לחזור ולברך.

שוע"ר סי' קסד

ב מי שעומד בסעודה ונזכר שנגע במקום מטונף צריך לחזור וליטול ידיו ויברך על נטילת ידים ... ויש אומרים שאין לברך על נטילת ידים באמצע הסעודה ... שכל העושה מצוה אחת ב' פעמים אינו חוזר ומברך אלא אי"כ הפליג בנתיים או שהסיח דעתו ממנה וחזר ונמלך, או שפסקה המצוה מעצמה וחוזר לעשותה כגון שנשמטה ונפלה טליתו מעליו כמ"ש סי' ח', אבל זה שהפסיק טהרת ידים בידיים על מנת לחזור ולטהרן או שלא מדעת כלל ובדעתו לא היה מטמאן כי אם על דעת לחזור ולטהרן אין זה חשוב הפסק בטהרתן לחזור ולברך כשחוזר ומטהרן כיון שלא הסיח דעתו מלטהרן ... ויש לחוש לדבריהם להקל בספק ברכות.

שוע"ר סי' תלב

ז במה דברים אמורים כששח קודם שהתחיל לבדוק אבל אם שח לאחר שהתחיל לבדוק אין צריך לחזור ולברך כיון שכבר התחיל במצוה שבירך עליה (עיין סי' תקצ"ב) וכן אם הולך ובודק מחדר לחדר ומבית לבית אין הליכה זו שבאמצע מצוה חשובה הפסק להצריכו לחזור ולברך כמו שאין השיחה שבאמצע מצוה חשובה הפסק.

ומכל מקום לכתחלה אין להשיח שום שיחה באמצע הבדיקה אפילו בדברי תורה כי אם מעניני צרכי הבדיקה לפי שיש אומרים שאף המשיח באמצע המצוה הרי זה הפסק וצריך לחזור ולברך כשיגמור המצוה. ואינו דומה למשיח באמצע סעודתו כשיושב בסוכה שאין צריך לחזור ולברך לישוב בסוכה לפי שאינו מוכרח בישיבה זו שלאחר השיחה שאם ירצה שלא לאכול עוד ושלא לישוב בסוכה הרשות בידו אבל בבדיקת חמץ מוכרח הוא לגמור את הבדיקה שלאחר השיחה שחייב לבדוק בכל המקומות שמכניסין בהן חמץ ואלו היה שוכח לברך בתחילת בדיקתו היה חייב לברך בגמר בדיקתו לכן גם עכשיו חייב לחזור ולברך כיון שהפסיק בשיחה אחר ברכה הראשונה וכן כיוצא בזה בשאר כל מצות שהן חובה ואי אפשר לאדם לפטור את עצמו מהן.

פסקי הסדור ה"ל תפלין

הפושט טליתו לפי שעה על דעת לחזור וללבשה לאתרו אינו צריך לחזור ולברך בכל ענין ואפילו פשטה על דעת שלא לחזור וללבשה לאתרו ואח"כ נמלך לחזור וללבשה לאתרו אם נשאר עליו טלית קטן אינו צריך לחזור ולברך. אבל אם בא ללבשה אחר כמה שעות משפשטה צריך לחזור ולברך אפילו נשאר עליו טלית קטן ואפילו היתה דעתו מתחלה לכך.

פס"ד צמח צדק ב, ג

פסק בסידור כהט"ז כאן ... כי ספק ברכות להקל, דלא כמ"א דפירש דלא איירי אלא בסתם, אלא דאפילו הי' דעתו שלא לחזור וללבשה לאתרו ואח"כ נמלך לחזור וללבשה לאתרו אם נשאר עליו ט"ק אי"צ לחזור ולברך כו'.